

TER INFO

JACQUES LEENEN:

'DOELMATIGHEID BEGINT MET KENNIS,
MAAR BEWIJST ZICH IN DE PRAKTIJK'

Op verzoek van de Unie van Waterschappen en Rijkswaterstaat onderzochten STOWA en RWS Waterdienst wat zij kunnen bijdragen aan doelmatig werken op het terrein van kennis en informatie. Dat gebeurde in het kader van de 'storm' van doelmatigheid die de waterwereld het afgelopen jaar teisterde. 'Uit het onderzoek kwam naar voren dat we op het gebied van kennis en informatie behoorlijk efficiënt en effectief werken. Natuurlijk kan het nog beter. We blijven proberen doublures te vermijden en zaken slim aan te pakken, maar financieel valt er niet veel winst te halen,' stelt STOWA-directeur Jacques Leenen.

Volgens Leenen geldt bij STOWA en de samenwerkingspartners op kennisgebied (zoals de Waterdienst, Rioned en KWR Watercycle Research) de spreekwoordelijke remmen de voorsprong. 'Bij het toegepast onderzoek werken we al jaren vraaggestuurd en werken we nauw samen met alle betrokken partijen. Onderzoeksprogramma's als Deltaproof en Watermozaïek stemmen we heel goed af met andere partijen om helder te hebben wie wat doet. De focus komt wel wat meer op doelmatigheid te liggen. En aan het 'wegzetten' van de vergaarde kennis besteden we al jaren veel aandacht. Het motto van onze strategienota is niet voor niets: van onderzoek halen naar kennis brengen.'

Doelmatig waterbeheer behoort volgens Jacques Leenen tot de *core business* van de kennisontwikkeling door STOWA. Innovaties spelen daarbij een grote rol. 'Neem de IJkdijk, waarin sensortechniek is uitgetoetst. Nu passen we die techniek toe in de LiveDijk. Als je dat vervolgens kunt incorporeren in het hoogwaterbeschermingsprogramma van Rijkswaterstaat en de waterschappen, valt daar veel geld te verdienen. Of neem nieuwe, effectieve en energie-efficiënte zuiveringstechnieken en het winnen van energie uit afvalwater. Het mooie is dat bij deze innovaties wetenschappelijk en toegepast onderzoek hand in

VERVOLG OP PAGINA 2

IN DEZE UITGAVE ONDER MEER: DOUWE JAN TILKEMA OVER DE RWZI'S VAN DE TOEKOMST / NIEUWE SANITATIE VOOR SNEKER NIEUWBOUWWIJK / THEMASITE OVER KENNISPROGRAMMA DELTAPROOF / FLEXIBELE WATERPEILN: GEZONDER OPPERVLAKTEWATER / PROFESSIONALISEREN INSPECTIES WATERKERINGEN IN VOLLE GANG

hand gaan. Vanuit het laboratorium beginnen we pilots. Lijkt een techniek kansrijk, dan gaan we die in de praktijk toepassen bij waterschappen. Dat levert bewezen duurzame en doelmatige producten op. Kortom: doelmatigheid begint met kennis, maar bewijst zich in de praktijk.'

MODELLEN

Behalve bij het *finetunen* van de kennisprogramma's (zie kader) is er volgens Jacques Leenen nog winst te behalen bij watermodellering. 'Op dit moment werken waterschappen en onderzoekspartijen met verschillende hydrologische modellen. Het werken met gezamenlijke modellen is goedkoper en leidt ertoe dat we eenvoudiger en eenduidiger kunnen rapporteren hoe het met de waterkwaliteit is gesteld. Dat maakte de verplichte rapportages aan het Rijk en aan Europa efficiënter en goedkoper.'

Leenen wijst erop dat doelmatigheid in de kenniswereld wel leidt tot doelmatiger werken en het beter toepassen van kennis, maar dat het niet direct wezenlijk bijdraagt aan de beoogde doelmatigheidsbesparingen van 100 miljoen euro. 'Als je puur financieel kijkt, moet je het vooral zoeken in zaken als *shared services* bij inkoop en gegevensbeheer, samenwerken met gemeenten bij belastinginning en samenwerken in de afvalwaterketen. Daar vallen tientallen miljoenen te besparen. Dat is trouwens gemakkelijker berekend dan gedaan. Als een waterschap bijvoorbeeld gaat samenwerken met gemeenten in een

zuiveringskring, moet je wel de zeggenschap met elkaar willen delen. Daarvoor heb je een beetje lef nodig. De neiging bestaat om alles dicht te timmeren met convenanten, overeenkomsten en regelingen. Ik zeg dan: begin gewoon en de organisatie volgt wel.'

INFORMATIEHUIS WATER

STOWA zelf zit in Amersfoort met de neus op een ander mooi praktijkvoorbeeld van doelmatig werken. Onlangs opende aan de andere kant van de kantoorvleugel het Informatiehuis Water haar deuren. Dat moet gaan zorgen voor het afstemmen van standaarden en op termijn voor gezamenlijk databeheer in de waterwereld. Jacques Leenen: 'Momenteel onderzoeken we in hoeverre Het Waterschapshuis, het Informatiehuis Water en STOWA elkaar kunnen ondersteunen bij hun werk. De werkzaamheden van de organisaties sluiten namelijk vaak nauw op elkaar aan. De in STOWA-verband ontwikkelde kennis en de daaruit voortvloeiende producten kennen steeds vaker een ICT-component. Deze moet aansluiten bij andere ICT-ontwikkelingen in het waterbeheer, waar de beide andere organisaties mede verantwoordelijk voor zijn. Na afloop van het onderzoek dienen ontwikkelde ICT-producten bovendien beheerd en onderhouden te worden. Ook daarin kunnen deze organisaties een rol spelen. Op deze manier zoeken we naar meer kwaliteit en meer doelmatigheid.'

DOELMATIGHEID: FINETUNEN VAN KENNISPROGRAMMA'S

BIJ HUN ZOEKTOCHT NAAR DOELMATIGHEID HEBBEN RWS WATERDIENST EN STOWA MOGELIJKHEDEN GEVONDEN VOOR DOELMATIG *FINETUNEN* OP HET TERREIN VAN KENNIS EN INFORMATIE. ZO KUNNEN RIJKSWATERSTAAT EN DE WATERSCHAPPEN NAUWER SAMENWERKEN BIJ HET TOT STAND BRENGEN VAN KENNIS- EN INNOVATIEPROGRAMMA'S, ZODAT VRAAG EN AANBOD BETER GAAN AANSLUITEN. HET WERKEN IN PROEFTUINEN, ZOALS STOWA DOET, WORDT DAARBIJ AANBEVOLEN, ZODAT KENNIS DIRECT CAN WORDEN TOEGEPAST EN GEËVALUEERD.

EEN ANDERE AANBEVELING IS OM STRUCTUREEL MEER SAMENHANG TE BRENGEN IN DE TOEGEPASTE-ONDERZOEKPROGRAMMA'S VAN STOWA EN RIJKSWATERSTAAT. HET GAAT DAARBIJ OM DRIE THEMA'S: VEILIGHEID TEGEN OVERSTROMINGEN, DE KADERRICHTLIJN WATER EN HET DELTAPROGRAMMA. BIJ VEILIGHEID TEGEN OVERSTROMINGEN KAN BIJVOORBEELD DE KENNISOPBOUW

BIJ PRIMAIRE WATERKERINGEN WORDEN VERTAALD NAAR REGIONALE KERINGEN. DAARNAAST WORDT DIGISPECTIE EEN SPECIFIEKE APPLICATIE VAN DIGIVELD, WAARDOOR UNIFORMERING EN EFFICIENCY WORDEN VERSTERKT.

BIJ DE KADERRICHTLIJN WATER IS DE INZET OM DE KENNIS OVER DE EFFECTEN VAN MAATREGELEN OP DE ECOLOGIE EN WATERKwaliteit TE VERBETEREN. DIT MEDE OP BASIS VAN EEN EVALUATIE VAN EERDER GENOMEN MAATREGELEN. DAARNAAST WERKT STOWA AAN EEN VERBETERDE KRW-VERKENNER EN HET DAAROP AANSLUITENDE VOLG- EN STUURSYSTEEM VOOR LOKALE TOEPASSINGEN.

BIJ HET DELTAPROGRAMMA WORDT VOORAL GEKEKEN NAAR DE SAMENHANG VAN VEILIGHEID EN ZOETWATERVOORZIENING EN DE KOPPELING VAN HET HOOFDWATERSYSTEEM MET DE REGIONALE WATERSYSTEMEN.